

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І АУДИТ Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг дисципліни	5,0 кредитів ЄКТС / 150 годин, у тому числі, самостійної роботи – 78 години, лекційних – 36 годин, семінарських – 36 годин
Форма семестрового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Лекції: Пухальський Вадим Валентинович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри v_pukhalskui@univer.km.ua https://univer.km.ua/profile/pukhalskyi-vadum-valentinovich Профілі у наукових базах даних: Google Scholar Пухальський Вадим Валентинович - Академія Google https://orcid.org/0000-0002-1145-0109 Семінарські заняття, консультації: Пухальський Вадим Валентинович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку v_pukhalskui@univer.km.ua https://univer.km.ua/profile/pukhalskyi-vadum-valentinovich Профілі у наукових базах даних: Google Scholar Пухальський Вадим Валентинович - Академія Google https://orcid.org/0000-0002-1145-0109
Розміщення курсу	Google classroom «Фінансовий облік і аудит» https://classroom.google.com/c/NzI4MjMzUwMTA1
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00.

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні компетентності	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в професійній сфері. ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 12. Здатність працювати автономно ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК 06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
Результати навчання	<p>ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР 08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти. ПР 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів. ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення,</p>

	відкритості до нових знань.
Місце дисципліни в логічній схемі	Дисципліна циклу професійної підготовки, курс навчання –3-й, семестр –5-й. Тип дисципліни - обов'язкова. Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальної дисципліни: Бухгалтерський облік.
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Облік і аудит необоротних активів Тема 2. Облік і аудит запасів підприємства Тема 3. Облік і аудит грошових коштів їх еквівалентів Тема 4. Облік і аудит дебіторської заборгованості Тема 5. Облік і аудит власного капіталу Тема 6. Облік і аудит зобов'язань Тема 7. Облік і аудит витрат Тема 8. Облік і аудит доходів Тема 9. Облік і аудит фінансових результатів
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">7.1 Основні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Податковий кодекс України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text. 2. Господарський кодекс України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text. 4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text 5. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік: підручник. Вінниця:Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. 2020. 496 с. URL: http://repository.vsau.org/getfile.php/25426.pdf 6. Фінансовий облік : конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюник, П. М. Рубанов. Суми : Сумський державний університет, 2018. 395 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/09/Finansovyi_oblik.pdf. 7. Крупка Я.Д. Фінансовий облік: підруч. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 478 с. URL:http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37631/1/%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%BA%D0%B0.pdf. 8. Навчальний посібник / В. М. Соболев, І. А. Косата, Т. В. Розіт; за ред. В. М. Соболева. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 222 с. https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/7b3d1dec-e069-4e99-94f6-c372c3763336/content. 9. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. «Економіка» / Н. Є. Скоробогатова ; Нац. техн. ун-т України Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Політехніка. 2017. 247 с. URL: http://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Бухгалтерський-облік.pdf. 10. Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенко А.П. Аудит: підручник (в двох частинах) За ред. Грушко В.І. 4-те вид. доп. і перероб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с. 11. Аудит : навчальний посібник / Л. І. Жидеєва, О. П. Колісник, К. Д. Салямон-Міхеєва. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. – 312 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 36): https://drive.google.com/file/d/1N9xJOFVE11tYLVfq7AbkdJYHS81OuJx/view 12. Методичні вказівки до вивчення курсу «Основи аудиту»

Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» / В. В. Пухальський. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 97 с.

13. Методичні вказівки до вивчення курсу «Облік та аналіз ЗЕД Ч1.» Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» / В. В. Пухальський. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 111 с.

14. Методичні вказівки до вивчення курсу «Облік та аналіз ЗЕД Ч2.» Курс лекцій та методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна логістика та митна справа» / В. В. Пухальський. – Хмельницький : ХНУ, 2020. – 129 с.

15. Пухальський В.В. Сучасні підходи до аудиту фінансової звітності. Економічний дискус. 2025. Випуск 1-2. С. 58-66. (<http://ed.pdatu.edu.ua/article/view/336280>) DOI:10.36742/2410-0919

16. Пухальський В.В. Облік контрольованих операцій в Україні. Наукові перспективи. № 12 (54) 2024. с. 848-856. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12\(54\)-848-856](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12(54)-848-856)

7.2 Допоміжні джерела

1. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>.

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

3. Положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» від 24.05.96р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.

4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02 вересня 2014 року № 879. <https://ips.ligazakon.net/document/RE26142?an=24>.

5. Коментар до наказу МІУ «Про затвердження Змін до Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон» від 17.10.2023 № 560: <https://ibuhgalter.net/ru/material/1592/29984>.

6. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч. посібник / [Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін.]; під заг. ред. М. І. Скрипник. Київ : «Центр учбової літератури». 2017. 340 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/8836/1/20180207_Skrypnyk_NP.pdf

7. Гудзь, Н. В. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. 2-е вид., перероб. і допов. Київ : Центр учб. літ. 2017. 422 с. URL: <http://3kutnik.org.ua/wp-content/uploads/2017/01/Buh-Oblik-Gudz-2016.pdf>.

8. Бухгалтерський облік / Осмятченко В. О., Тесленко Т. І., Герасименко О. М., Титенко Л. В., Скоробагач А. Є., Вавілов В. В. Київ: ПростоБук, 2017. 552 с.

URL:http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2618/1/2603_IR.pdf

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://portal.rada.gov.ua/> - сайт Верховної Ради України

2. <http://www.sta.gov.ua/control/uk/index> - сайт Податкової служби України

	<p>3. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.</p> <p>4. www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України.</p> <p>5. Хмельницька міська рада. URL: http://www.khmelnysky.com/</p> <p>6. Хмельницька обласна державна адміністрація. URL: http://www.adm.km.ua/</p> <p>7. Хмельницька обласна рада. URL: http://km-oblrada.gov.ua/</p> <p>8. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. URL: http://www.ounb.km.ua/</p> <p>9. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: http://www.univer.km.ua/.</p>
--	--

Навчальний контент

Методи навчання та форми поточного контролю	<p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Фінансова звітність» (розміщені у бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p> <p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) створення проблемних ситуацій; 3) слайдова презентація; 4) експрес-опитування, діалог, дискусія, вікторина Kahoot; 5) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку. <p>На семінарських та практичних заняттях застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) вирішення ситуаційних завдань та кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 3) методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії. <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або електронне (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу; 2) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) виконання практичних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 4) захист підготовленої презентації.
--	---

	<p style="text-align: center;">Лекційне заняття 1 -2</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Облік і аудит необоротних активів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний зміст необоротних активів їх визнання, класифікація та оцінка. 2. Облік капітальних інвестицій та надходження основних засобів. 3. Облік амортизації основних засобів. 4. Методи нарахування амортизації. 5. Документальне оформлення та облік витрат на утримання, реконструкцію, модернізацію, ремонт основних засобів. 6. Облік оренди основних активів. 7. Облік вибуття основних засобів. 8. Особливості обліку нематеріальних активів. 9. Мета, завдання та предметна область аудиту необоротних активів. 10. Аудит наявності необоротних активів. 11. Аудит руху необоротних активів.
--	---

Лекційне заняття 3-4

Тема 2. Облік і аудит запасів підприємства

1. Підходи щодо визнання запасів відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси».
2. Методи оцінки запасів за НП(С)БО та МСБО.
3. Класифікація запасів.
4. Нормативно-правове забезпечення обліку запасів.
5. Первісна оцінка запасів у бухгалтерському обліку.
6. Організація складського обліку запасів.
7. Послідовність документального оформлення господарських операцій щодо придбання запасів на умовах попередньої оплати.
8. Послідовність документального оформлення господарських операцій щодо придбання запасів на умовах наступної оплати.
9. Документальне оформлення вибуття запасів.
10. Аналітичний облік запасів.
11. Синтетичний облік руху запасів. Облік товарів.
12. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Інвентаризація запасів та відображення в обліку її результатів.
13. Мета і завдання аудиту запасів.
14. Стадії аудиту запасів.
15. Методика аудиту запасів.

Лекційне заняття 5-6

Тема 3. Облік і аудит грошових коштів їх еквівалентів

1. Сутність грошових коштів та їх еквівалентів як економічної категорії.
2. Нормативно-правове забезпечення обліку грошових коштів та їх еквівалентів.
3. Класифікація грошових коштів та її використання для потреб обліку і аудиту.
4. Предмет, об'єкт та основні завдання обліку грошових коштів.
5. Документальне оформлення касових операцій.
6. Порядок складання Звіту касира.
7. Інвентаризація каси.
8. Аналітичний облік касових операцій.
9. Синтетичний облік касових операцій.
10. Порядок відкриття поточного рахунку в банку.
11. Проведення розрахункових операцій підприємства за допомогою Клієнт-банк.
12. Аналітичний та синтетичний облік грошових коштів.
13. Мета, завдання та предметна область аудиту грошових коштів їх еквівалентів і грошових документів.
14. Інформаційне забезпечення аудиту грошових коштів.
15. Аудит касових операцій.
16. Особливості аудиту операцій на поточних рахунках.
17. Етапи аудиту грошових коштів.
18. Робочі та підсумкові документи аудиту грошових коштів на підприємстві.

Лекційні
заняття

Лекційне заняття 7-8

Тема 4. Облік і аудит дебіторської заборгованості

1. Суть причини виникнення дебіторської заборгованості підприємства.

2. Класифікація дебіторської заборгованості.
3. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості.
4. Характеристика синтетичних рахунків обліку дебіторської заборгованості.
5. Первинний облік дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками.
6. Синтетичний облік дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками.
7. Синтетичний облік розрахунків за поточною заборгованістю з різними дебіторами за нарахованими доходами, за авансами виданими, за претензіями, за позиками членів кредитних спілок, за відшкодуванням завданих збитків та за іншими операціями.
8. Облік створення резерву сумнівних боргів.
9. Особливості обліку розрахунків за виданими авансами.
10. Первинний, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з підзвітними особами.
11. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за нарахованими доходами.
12. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за претензіями.
13. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.
14. Мета та завдання аудиту дебіторської заборгованості підприємства.
15. Джерела інформації аудиту дебіторської заборгованості.
16. Етапи проведення аудиту дебіторської заборгованості.
17. Формування аудиторського висновку за результатами аудиту дебіторської заборгованості.

Лекційне заняття 9-10

Тема 5. Облік і аудит власного капіталу

1. Суть та класифікація власного капіталу підприємства.
2. Мета та завдання обліку власного капіталу підприємства.
3. Організація обліку власного капіталу підприємства.
4. Первинні документи фінансового обліку господарських операцій зі складовими власного капіталу.
5. Характеристика рахунків обліку власного капіталу.
6. Мета і завдання аудиту власного капіталу.
7. Етапи аудиту власного капіталу.
8. Методи аудиту власного капіталу.
9. Методика аудиту власного капіталу.
10. Робочі та підсумкові документи аудиту грошових коштів на підприємстві

Лекційне заняття 11-12

Тема 6. Облік і аудит зобов'язань

1. Суть та характеристика наукових напрямів в бухгалтерському обліку на категорію зобов'язання.
2. Класифікація зобов'язань підприємства.
3. Оцінка зобов'язань підприємства.
4. Документальне оформлення зобов'язань підприємства.
5. Призначення та характеристика рахунків синтетичного обліку зобов'язань.

6. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.
7. Облік розрахунків за податками і зборами.
8. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з оплати праці.
9. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік короткострокових позик, короткострокових векселів виданих.
10. Мета, предмет, об'єкти і завдання аудиту зобов'язань.
11. Джерела інформації аудиту зобов'язань.
12. Етапи проведення аудиту зобов'язань підприємства.

Лекційне заняття 13-14

Тема 7. Облік і аудит витрат

1. Сутність витрат підприємства та його розкриття різними науковими школами.
2. трактування витрат як економічної категорії та з метою бухгалтерського обліку.
3. Класифікація витрат.
4. Методи обліку витрат та їх характеристика.
5. Організація фінансового обліку витрат.
6. Елемент витрат.
7. Суть місця виникнення та центру відповідальності витрат.
8. Документальне оформлення витрат залежно витрат на виробництво продукції та їх аналітичний та синтетичний облік.
9. Суть, склад та облік адміністративних витрат.
10. Суть, склад та облік витрат на збут.
11. Суть, склад та специфіка обліку загальновиробничих витрат.
12. Мета та завдання проведення аудиту витрат.
13. Етапи аудиту витрат.
14. Суть, складові та характеристика етапу «Планування аудиту витрат».
15. Суть, складові та характеристика етапу «Проведення аудиту».
16. Суть, складові та їх характеристика «Розробка рекомендацій і оформлення аудиторського звіту»

Лекційне заняття 15-16

Тема 8. Облік і аудит доходів

1. Суть та визнання доходів.
2. Доходи, які не визнаються доходами.
3. Підходи до визначення доходів залежно системи оподаткування.
4. Характеристика складових доходів підприємства.
5. Первинний облік доходів підприємства в розрізі груп.
6. Рахунки обліку доходів підприємства та їх характеристика.
7. Синтетичний облік доходів підприємства.
8. Особливості вирахувань з доходу.
9. Мета та завдання аудиту доходів підприємства.
10. Предмет, об'єкти та методи аудиту доходів підприємства.
11. Зміст плану аудиту доходів.
12. Програма аудиту доходів.
13. Методика проведення аудиту доходів підприємства.

Лекційне заняття 17-18

Тема 9. Облік і аудит фінансових результатів

1. Фінансові результати підприємства: роль та підходи до розрахунку.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Класифікація фінансових результатів за НП(С)БО 1. 3. Суть методів «витрати – випуск» та зміни чистих активів. 4. Рахунки обліку фінансових результатів. 5. Синтетичний облік фінансових результатів. 6. Мета та завдання аудиту фінансових результатів. 7. Інформаційне забезпечення аудиту фінансових результатів. 8. Планування аудиту фінансових результатів. 9. Етапи проведення аудиту фінансових результатів. 10. Аудит фінансової звітності за ф. № 2.
<p>Семінарські заняття</p>	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 1</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Облік і аудит необоротних активів</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для усного опитування та дискусії</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Економічний зміст необоротних активів їх визнання, класифікація та оцінка. 1.2. Капітальних інвестицій та надходження основних засобів. 1.3. Облік амортизації основних засобів. 1.4. Методи нарахування амортизації. 1.5. Документальне оформлення та облік витрат на утримання, реконструкцію, модернізацію, ремонт основних засобів. 1.6. Облік оренди основних активів. 1.7. Облік вибуття основних засобів. 1.8. Особливості обліку нематеріальних активів. 1.9. Мета, завдання та предметна область аудиту необоротних активів. 1.10. Аудит наявності необоротних активів. 1.11. Аудит руху необоротних активів. <p style="text-align: center;"><i>Аудиторна письмова робота</i></p> <p>Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.</p> <p style="text-align: center;"><i>Методичні рекомендації</i></p> <p>Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: засоби, необоротні активи, основні засоби, нематеріальні активи, амортизація, знос.</p> <p><i>З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах</i></p> <p>Суть та визнання основних засобів. Класифікація основних засобів з метою обліку та оподаткування. Методах оцінки основних засобів. Склад первісної вартості основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів. Синтетичний облік руху основних засобів. Мета, завдання та предмет аудиту основних засобів. План аудиту та його зміст. Етапи аудиту основних засобів</p> <p style="text-align: center;"><i>Розв'язати наступні ситуаційні завдання</i></p> <p>Ситуація 1. Визначте первісну вартість об'єкта основних засобів, вкажіть первинні документи та складіть бухгалтерські проведення за наступними даними:</p> <p>Підприємство — платник ПДВ придбало у постачальника обладнання вартістю 60 000 грн., у т. ч. ПДВ.</p> <p>Витрати сторонньої організації щодо транспортування придбаного обладнання на підприємство вартістю 2 400 грн., у т. ч. ПДВ.</p> <p>Вартість обладнання, послуг і робіт оплачено постачальникам з поточного рахунку підприємства 62 400 грн.</p> <p>Окрім того, підприємство понесло власні витрати з установки і</p>

монтажу: заробітна плата з нарахуваннями ЄСВ працівників – 4200 грн., вартість використаних при установці матеріалів – 3000 грн.

Обладнання планується використовувати в господарській діяльності підприємства для здійснення оподатковуваних ПДВ операцій.

Обладнання введено в експлуатацію.

№ з/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Отримано обладнання			
2	Відображено ПДВ			
	- сума ПДВ у вартості обладнання, субрахунок «Неотримані податкові накладні»			
	- отримано податкову накладну, відображено податковий кредит			
3	Враховано витрати по доставці			
	- сума ПДВ у вартості обладнання, субрахунок «Неотримані податкові накладні»			
	- отримано податкову накладну, відображено податковий кредит			
4	Оплачено вартість постачальнику та транспортні витрати			
5	Відображено заробітну плату з нарахуваннями ЄСВ працівників, зайнятих установкою і монтажем			
6	Відображено вартість матеріалів, використаних при установці			
7	Введено обладнання в експлуатацію			

Ситуація 2. На підставі даних складіть бухгалтерські проведення ліквідації об'єкта основних засобів та поясніть їх.

Внаслідок морального та фізичного зносу підприємство ліквідує об'єкт 03 первісною вартістю 15100 грн., знос – 14200 грн.

Витрати на ліквідацію (зарплата з нарахуваннями ЄСВ працівників) становлять – 1250 грн.

Від ліквідації отримано запаси, які можуть бути використані на підприємстві, в оцінці можливого використання 1350 грн.

№ з/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Списано знос ліквідованого об'єкта			
2	Віднесено до витрат залишкову вартість об'єкта			
3	Відображено понесені витрати на ліквідацію (зарплата з нарахуваннями ЄСВ працівників)			
4	Оприбутковано придатні матеріали внаслідок ліквідації			

Ситуація 3. Розрахуйте суму амортизації основних засобів прямолінійним методом, якщо первісна вартість об'єкта основних засобів

становить 50000 грн., ліквідаційна вартість 4000 грн., строк корисного використання - три роки.

Ситуація 4. За вище наведеними даними розрахуйте суму амортизації методом зменшення залишкової вартості.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 1 – 3 бали.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Облік і аудит запасів підприємства

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Підходи щодо визнання запасів відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси».
- 2.2. Методи оцінки запасів за НП(С)БО та МСБО.
- 2.3. Класифікація запасів.
- 2.4. Нормативно-правове забезпечення обліку запасів.
- 2.5. Первісна оцінка запасів у бухгалтерському обліку.
- 2.6. Організація складського обліку запасів.
- 2.7. Послідовність документального оформлення господарських операцій щодо придбання запасів на умовах попередньої оплати.
- 2.8. Послідовність документального оформлення господарських операцій щодо придбання запасів на умовах наступної оплати.
- 2.9. Документальне оформлення вибуття запасів.
- 2.10. Аналітичний облік запасів.
- 2.11. Синтетичний облік руху запасів.
- 2.12. Облік товарів.
- 2.13. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Інвентаризація запасів та відображення в обліку її результатів.
- 2.14. Мета і завдання аудиту запасів.
- 2.15. Стадії аудиту запасів.
- 2.16. Методика аудиту запасів.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: активи, запаси, товари, транспортно-заготівельні витрати, методи оцінки запасів, малоцінні швидкозношувані предмети.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Суть та класифікація запасів. Рівні нормативного регулювання обліку і аудиту запасів. Які методи оцінки запасів, визначені НП(С)БО при їх надходженні. Оцінка запасів під час їх вибуття. Мета та напрями аудиту запасів підприємства. Стадії аудиту запасів

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Розрахуйте залишок матеріалів на 31 березня 2025 р. та складіть бухгалтерські проведення, якщо:

- залишок матеріалів на 01.03.2025 р. становить 500 кг по 200 грн. Протягом березня придбали матеріали ще 400 кг по ціні 240 грн у т.ч. ПДВ. Протягом березня відпустили на виробництво 800 кг матеріалів по ціні 200 грн за кг.

Ситуація 2. Складіть загальний план аудиту запасів, з зазначенням етапів проведення аудиту, які аудиторські процедури будуть відповідати кожному етапу та строк проведення аудиту за етапами

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 2 – 3 бали.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Облік і аудит грошових коштів їх еквівалентів

Питання для усного опитування та обговорення

- 3.1. Сутність грошових коштів та їх еквівалентів як економічної категорії.
- 3.2. Нормативно-правове забезпечення обліку грошових коштів та їх еквівалентів.
- 3.3. Класифікація грошових коштів та її використання для потреб обліку і аудиту.
- 3.4. Предмет, об'єкт та основні завдання обліку грошових коштів.
- 3.5. Документальне оформлення касових операцій.
- 3.6. Порядок складання Звіту касира.
- 3.7. Інвентаризація каси.
- 3.8. Аналітичний облік касових операцій.
- 3.9. Синтетичний облік касових операцій.
- 3.10. Порядок відкриття поточного рахунку в банку.
- 3.11. Проведення розрахункових операцій підприємства за допомогою Клієнт-банк.
- 3.12. Аналітичний та синтетичний облік грошових коштів.
- 3.13. Мета, завдання та предметна область аудиту грошових коштів їх еквівалентів і грошових документів.
- 3.14. Інформаційне забезпечення аудиту грошових коштів.
- 3.15. Аудит касових операцій.
- 3.16. Особливості аудиту операцій на поточних рахунках.
- 3.17. Етапи аудиту грошових коштів.
- 3.18. Робочі та підсумкові документи аудиту грошових коштів на підприємств.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: грошові кошти, еквіваленти грошових коштів, каса, касові операції, Звіт касира, операції на рахунках в банках, Клієнт-банк.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Документальне оформлення касових операцій. Призначення і зміст Звіту касира. Синтетичний облік касових операцій. Порядок відкриття поточних рахунків. Форми безготівкових розрахунків. Суть форми розрахунків клієнт-банк. Облік коштів на рахунках в банках. Мета, завдання аудиту грошових коштів. Предмет і об'єкти аудиту грошових коштів. Інформаційне забезпечення та етапи аудиту грошових коштів.

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Розрахуйте ліміт залишку готівки в касі, якщо:

З 01.10 2025 р. по 31.12.2025 р. Сума готівкової виручки склала - 424680,00 грн. Кількість робочих днів за ці місяці становить 65 днів.

Ситуація 2. Складіть програму аудиту операцій на рахунках в банках.

Ситуація 3. Складіть робочі документи аудитора та сформулюйте пропозиції щодо усунення виявлених порушень, вкажіть, які норми чинного законодавства порушено. Аудитор провів інвентаризацію каси 25.06 поточного року. Касир пред'явив для перевірки готівку купюрами: по 100 грн. – 5 шт, 50 грн - 1шт, 20 грн — 10 шт, 10 грн – 25 шт, 5 грн – 15 шт, 2 грн — 1 шт, 1грн 1 шт; розмінна монета — 3грн. В касовому звіті залишок готівки 370 грн. (на початок дня). Прибуткові ордери 25.06 на суму 2887 грн., видаткові ордери за цей день - 2901.85 грн.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Облік і аудит дебіторської заборгованості

- 4.1. Суть причини виникнення дебіторської заборгованості підприємства.
- 4.2. Класифікація дебіторської заборгованості.
- 4.3. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості.
- 4.4. Характеристика синтетичних рахунків обліку дебіторської заборгованості.
- 4.5. Первинний облік дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками.
- 4.6. Синтетичний облік дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками.
- 4.7. Синтетичний облік розрахунків за поточною заборгованістю з різними дебіторами за нарахованими доходами, за авансами виданими, за претензіями, за позиками членів кредитних спілок, за відшкодуванням завданих збитків та за іншими операціями.
- 4.8. Облік створення резерву сумнівних боргів.
- 4.9. Особливості обліку розрахунків за виданими авансами.
- 4.10. Первинний, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з підзвітними особами.
- 4.11. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за нарахованими доходами.
- 4.12. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за претензіями.
- 4.13. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.
- 4.14. Мета та завдання аудиту дебіторської заборгованості підприємства.
- 4.15. Джерела інформації аудиту дебіторської заборгованості.
- 4.16. Етапи проведення аудиту дебіторської заборгованості.
- 4.17. Формування аудиторського висновку за результатами аудиту дебіторської заборгованості.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: заборгованість, дебіторська заборгованість, прострочена заборгованість, резерв сумнівних боргів, аванси видані, претензії..

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Суть, класифікація та причини виникнення дебіторської заборгованості на

підприємстві. Суть довгострокової, поточної та безнадійної дебіторської заборгованості. Оцінка та визнання дебіторської заборгованості. Завдання та об'єкти бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості. Документальне забезпечення обліку дебіторської заборгованості. Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи й послуги. Синтетичний облік дебіторської заборгованості за іншими операціями. Облік підзвітних сум та розрахунків з підзвітними особами. Мета, завдання та інформаційне забезпечення аудиту дебіторської заборгованості. Перелічіть етапи та охарактеризуйте перші два етапи аудиту дебіторської заборгованості. Етапи аудиту дебіторської заборгованості

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Підприємство відвантажило покупцю готову продукцію власного виробництва, договірна вартість якої складає 240000 грн у т. ч. ПДВ; собівартість реалізованої продукції склала 170000 грн.

Складіть бухгалтерські проведення.

Ситуація 2. Складіть бухгалтерські записи на списання безнадійної дебіторської заборгованості:

Варіант 1. На підприємстві створено резерв сумнівних боргів в сумі 40 тис. грн. Безнадійна заборгованість склала 45 тис. грн.

Варіант 2. Резерв сумнівних боргів підприємство не створило:

Ситуація 3. Згідно з наказом керівника підприємства Ткачук М.П. направлено у відрядження до м. Івано-Франківськ на 10 днів - з 3 по 12 лютого 2025 р. з метою виконання робіт з налагодження устаткування замовника.

02.02.2025 р на картковий рахунок працівника перераховано аванс на відрядження в розмірі 16000 грн. Сума добових у 2025 р. встановлена 710 грн.

13.02.2025 р. Ткачук М.П. подав до бухгалтерії Звіт про використання коштів виданих на відрядження разом із підтверджуючими документами:

- залізничні квитки на проїзд – на 540 грн. (в т.ч. ПДВ);
- рахунок готелю з 3.02.2025 р. по 12.02.2025 р. на суму 6650 грн (в т.ч. вартість сніданків – 1250 грн.) та копії свідоцтва про державну реєстрацію приватного підприємця – власника готелю та Свідоцтво про сплату єдиного податку;
- чек за послуги готелю з прання й прасування одягу – 300 грн.

15.02 звіт працівника затверджений та ним повернено зайво витрачені кошти.

Визначити суму витрат за відрядженням, відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 4 – 3 бали.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Облік і аудит власного капіталу

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Суть та класифікація власного капіталу підприємства.
- 5.2. Мета та завдання обліку власного капіталу підприємства.
- 5.3. Організація обліку власного капіталу підприємства.
- 5.4. Первинні документи фінансового обліку господарських операцій зі складовими власного капіталу.

- 5.5. Характеристика рахунків обліку власного капіталу.
- 5.6. Мета і завдання аудиту власного капіталу.
- 5.7. Етапи аудиту власного капіталу.
- 5.8. Методи аудиту власного капіталу.
- 5.9. Методика аудиту власного капіталу.
- 5.10. Робочі та підсумкові документи аудиту грошових коштів на підприємстві

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: власний капітал, резервний капітал, статутний капітал; пайовий капітал; резервний капітал; вилучений капітал; нерозподілений прибуток (непокритий збиток).

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Суть власного капіталу. Класифікація власного капіталу. Джерела утворення власного капіталу. Вкладений та набутий капітал. Формування в обліку інформації про власний капітал. Основні завдання організації обліку капіталу. Складові облікового процесу власного капіталу. Процес формування статутного капіталу. Резервний капітал. Нерозподілений прибуток. Вилучений капітал. Неоплачений капітал. Рахунки обліку власного капіталу. Підстава для бухгалтерського обліку господарських операцій зі складовими власного капіталу. Етапи проведення аудиту. Методика аудиту власного капіталу. Аудит власного капіталу. Етапи аудиту статутного, додаткового та резервного капіталу. Типові порушення і ризики у сфері обліку та аудиту власного капіталу. Аудит формування нерозподіленого прибутку.

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Підприємство зареєстроване з розміром статутного капіталу 500 000 грн. Учасники внесли:

- грошові кошти на поточний рахунок – 300 000 грн;
- обладнання – 150 000 грн;
- матеріали – 50 000 грн.

Завдання: скласти бухгалтерські проведення з формування статутного капіталу.

Ситуація 2. За підсумками року підприємство отримало нерозподілений прибуток у розмірі 120 000 грн. Загальні збори вирішили спрямувати 50 000 грн на збільшення статутного капіталу.

Ситуація 3. Згідно зі статутом підприємство щороку відраховує 5% від чистого прибутку у резервний капітал. Чистий прибуток за рік – 200 000 грн. Завдання: визначити суму відрахувань та скласти проведення. Завдання: скласти бухгалтерські проведення.

Ситуація 4. Аудитор перевіряє правильність формування та використання власного капіталу. Під час перевірки встановлено:

- частина внесків учасників не підтверджена первинними документами;
- резервний капітал створений у меншому розмірі, ніж передбачено статутом;
- не всі зміни відображені у Звіті про власний капітал (форма №4).

Завдання:

1. Назвати аудиторські процедури, які потрібно застосувати (перевірка установчих документів, первинних документів, звірка з реєстром, аналітичні

процедури).

2. Сформулювати типові аудиторські висновки у випадку виявлених порушень.

Ситуація 5. ТОВ «Будінвест» зареєстровано 15 січня 2024 року. Засновники внесли до статутного капіталу:

- грошові кошти — 200 000 грн;
- обладнання — 150 000 грн;
- комп'ютерну техніку — 50 000 грн.

Один із учасників не вніс свою частку у сумі 40 000 грн протягом визначеного строку.

Завдання:

1. Визначити бухгалтерські проведення для відображення формування статутного капіталу.
2. Показати, як відображається неоплачений капітал у балансі.
3. Вказати, які первинні документи підтверджують ці операції.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 5 – 3 бали.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Облік і аудит зобов'язань

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Суть та характеристика наукових напрямів в бухгалтерському обліку на категорію зобов'язання.
- 6.2. Класифікація зобов'язань підприємства.
- 6.3. Оцінка зобов'язань підприємства.
- 6.4. Документальне оформлення зобов'язань підприємства.
- 6.5. Призначення та характеристика рахунків синтетичного обліку зобов'язань.
- 6.6. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.
- 6.7. Облік розрахунків за податками і зборами.
- 6.8. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з оплати праці.
- 6.9. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік короткострокових позик, короткострокових векселів виданих.
- 6.10. Мета, предмет, об'єкти і завдання аудиту зобов'язань.
- 6.11. Джерела інформації аудиту зобов'язань.
- 6.12. Етапи проведення аудиту зобов'язань підприємства.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: зобов'язання, поточні зобов'язання, кредиторська заборгованість, розрахунки за податками та зборами, розрахунки з постачальниками та підрядниками, розрахунки з бюджетом.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Сутність поняття «зобов'язання» та їх класифікація. Оцінка зобов'язань.

Облік поточних та довгострокових зобов'язань.

Забезпечення та непередбачені зобов'язання. Мета, завдання та предмет аудиту зобов'язань. План і етапи аудиту зобов'язань.

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Підприємство придбало товари у постачальника на суму 120 000 грн (у т. ч. ПДВ – 20 000 грн). Оплата здійснена частково: 80 000 грн з поточного рахунку, решта – через 15 днів.

Завдання: 1. Відобразити у бухгалтерському обліку отримання товарів та виникнення кредиторської заборгованості.

2. Показати часткову оплату постачальнику.

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Отримано товари від постачальника		
2	Відображено ПДВ (податковий кредит)		
3	Оплачено частину заборгованості постачальнику		

Ситуація 2. Підприємство отримало банківський кредит у сумі 500 000 грн строком на 2 роки під 12 % річних. Умови: відсотки нараховуються щомісячно, сплата відсотків – наприкінці кожного кварталу.

Завдання: 1. Відобразити у бухгалтерському обліку отримання кредиту.

2. Нарахуйте відсотки за перший місяць та складіть проводки.

Ситуація 3. На підприємстві виникла заборгованість перед працівниками з оплати праці: нараховано заробітну плату 60 000 грн, утримано ПДФО (18 %), військовий збір (5%), нараховано ЄСВ (22 %).

Завдання: 1. Відобразити нарахування заробітної плати та утримання податків. 2. Показати зобов'язання підприємства перед бюджетом та працівниками.

Ситуація 4. Підприємство створює забезпечення для виплати відпусток працівникам. На кінець року розрахункова сума забезпечення становить 35 000 грн.

Завдання: 1. Відобразити у бухгалтерському обліку створення забезпечення. 2. Складіть проводки при виплаті відпускних у наступному році (на суму 20 000 грн).

Ситуація 5. ТОВ отримало від банку короткостроковий кредит на суму 500 000 грн строком на 6 місяців для придбання матеріалів. Відсоткова ставка — 15 % річних. За місяць підприємство придбало матеріали на всю суму кредиту, після чого сплатило відсотки банку.

Визначити суму відсотків за місяць. Скласти бухгалтерські проведення за операціями.

Ситуація 6. Під час аудиту ТОВ «Механік» аудитор встановив, що на балансі підприємства обліковується кредиторська заборгованість перед постачальниками у сумі 250 000 грн, з якої 40 000 грн не погашено протягом трьох років. Крім того, виявлено, що підприємство не створює забезпечення під гарантійні зобов'язання, хоча надає гарантію на ремонт техніки строком 1 рік.

Вказати порушення, які допустило підприємство. Визначити аудиторські процедури, які слід застосувати для перевірки достовірності цих зобов'язань. Запропонувати рекомендації аудитора.

Розв'язок:

Порушення 1:..

Порушення 2:

Рекомендації аудитора:

1. ...

2. ...

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 6 – 3 бали.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Облік і аудит витрат.

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Сутність витрат підприємства та його розкриття різними науковими школами.
- 7.2. Трагування витрат як економічної категорії та з метою бухгалтерського обліку.
- 7.3. Класифікація витрат.
- 7.4. Методи обліку витрат та їх характеристика.
- 7.5. Організація фінансового обліку витрат.
- 7.6. Елемент витрат.
- 7.7. Суть місця виникнення та центру відповідальності витрат.
- 7.8. Документальне оформлення витрат залежно витрат на виробництво продукції та їх аналітичний та синтетичний облік.
- 7.9. Суть, склад та облік адміністративних витрат.
- 7.10. Суть, склад та облік витрат на збут.
- 7.11. Суть, склад та специфіка обліку загальновиробничих витрат.
- 7.12. Мета та завдання проведення аудиту витрат.
- 7.13. Етапи аудиту витрат.
- 7.14. Суть, складові та характеристика етапу «Планування аудиту витрат».
- 7.15. Суть, складові та характеристика етапу «Проведення аудиту».
- 7.16. Суть, складові та їх характеристика «Розробка рекомендацій і оформлення аудиторського звіту»

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: витрати, центри відповідальності, калькулювання, адміністративні витрати, витрати на збут, загальновиробничі витрати.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Економічна сутність витрат підприємства та їх класифікація. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості. Облік виробничих і невиробничих витрат. Відображення витрат у фінансовій звітності. Завдання, етапи та методи аудиту витрат підприємства. Витрати на виробництво: класифікація та оцінка. Структура прямих витрат та їх облік. Структура загальновиробничих витрат та порядок їх розподілу. Облік браку та витрат на його виправлення. Облік витрат допоміжних виробництв. Облік незавершеного виробництва. Зведений облік витрат на виробництво. Облік витрат періоду основної діяльності (адміністративних витрат, витрати на збут та інших витрат операційної діяльності). Облік фінансових витрат. Облік витрат від участі в капіталі. Облік витрат іншої звичайної діяльності.

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Підприємство протягом місяця здійснило такі операції: реалізувало виробниче обладнання на суму 9 600,0 тис. грн (з ПДВ); отримало дивіденди від фінансових інвестицій — 350,0 тис. грн (без ПДВ);

реалізувало іноземну валюту з прибутком у розмірі 180,0 тис. грн (без ПДВ);

надало рекламні послуги на суму 3 000,0 тис. грн (з ПДВ);

покупець відмовився від частини рекламних послуг на суму 600,0 тис. грн (з ПДВ).

Необхідно: визначити суму доходів підприємства, що підлягають відображенню у звіті про фінансові результати.

Ситуація 2. Підприємство «Меблі-Сервіс» придбало деревину на суму 120 000 грн (у т.ч. ПДВ – 20 000 грн). Матеріали відпущено у виробництво на суму 80 000 грн.

Завдання:

1. Відобразити у бухгалтерському обліку надходження матеріалів.

2. Показати списання матеріалів у виробництво.

№	Зміст операції	Дебет	Кредит

Ситуація 3. На підприємстві нараховано заробітну плату виробничим робітникам – 50 000 грн, адміністративному персоналу – 20 000 грн. ЄСВ нараховується за ставкою 22 %.

Завдання:

1. Визначте суму нарахувань ЄСВ.

2. Відобразити у бухгалтерському обліку нарахування заробітної плати та ЄСВ.

Ситуація 4. Підприємство нараховує амортизацію виробничого обладнання — 10 000 грн на місяць, а адміністративного обладнання — 4 000 грн на місяць.

Завдання:

1. Відобразити у бухгалтерському обліку нарахування амортизації.

2. Поясніть, до яких груп витрат відносяться ці суми.

Ситуація 5. Підприємство придбало рекламні послуги на суму 30 000 грн (у т.ч. ПДВ – 5 000 грн), оплату здійснено з поточного рахунку.

Завдання:

1. Визначіть суму витрат без ПДВ.

2. Складіть бухгалтерські проведення з відображення витрат на збут.

Ситуація 6. На виробництві виготовлено 500 одиниць продукції. Витрати склали: матеріали — 80 000 грн, зарплата — 50 000 грн, амортизація — 10 000 грн.

Завдання:

1. Визначте повну собівартість виробу.

2. Розрахуйте собівартість однієї одиниці продукції.

Ситуація 7. Під час аудиту виявлено, що підприємство відносить до виробничих витрат: витрати на рекламу (15 000 грн), благодійні внески (5 000 грн), матеріали для ремонту обладнання (8 000 грн).

Завдання:

1. Визначіть порушення, допущені підприємством.

2. Запропонуйте аудиторські процедури для перевірки достовірності даних.

3. Сформулюйте рекомендації аудитора.

Ситуація 8. На підставі наведених господарських операцій визначити фактичну собівартість випущеної з виробництва готової продукції, скласти бухгалтерські проведення.

1. Для потреб основного виробництва за звітний період здійснено такі витрати:
    - а) списані матеріали - 446800 грн.
    - б) нарахована заробітна плата виробничим робітникам - 126400 грн.
    - в) проведено відрахування на соціальні заходи за діючими тарифами - ?
    - г) списані змінні загальновиробничі витрати – 12600грн.
    - д) списані розподілені постійні загальновиробничі витрати – 6800 грн.
    - е) списані нерозподілені постійні загальновиробничі витрати – 1500 грн.
  2. Виявлено і списано з виробництва остаточний брак – 680 грн.
  3. Списана фактична собівартість випущеної з виробництва готової продукції – ?
- Незавершене виробництво на початок періоду – 21000 грн., а на кінець періоду – 33000 грн.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 7 – 3 бали.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Облік і аудит доходів

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Суть та визнання доходів.
- 8.2. Доходи, які не визнаються доходами.
- 8.3. Підходи до визначення доходів залежно системи оподаткування.
- 8.4. Характеристика складових доходів підприємства.
- 8.5. Первинний облік доходів підприємства в розрізі груп.
- 8.6. Рахунки обліку доходів підприємства та їх характеристика.
- 8.7. Синтетичний облік доходів підприємства.
- 8.8. Особливості вирахувань з доходу.
- 8.9. Мета та завдання аудиту доходів підприємства.
- 8.10. Предмет, об'єкти та методи аудиту доходів підприємства.
- 8.11. Зміст плану аудиту доходів.
- 8.12. Програма аудиту доходів.
- 8.13. Методика проведення аудиту доходів підприємства.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: доходи, вирахування з доходу, доходи операційної діяльності, виручка від реалізації, чистий дохід, валовий дохід, фінансовий дохід, інші доходи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Доходи від основної діяльності підприємства як ключовий показник для фінансової звітності і їхній вплив на фінансовий результат підприємства. Класифікація доходів у бухгалтерському обліку і основні групи доходів. Роль справедливої вартості в оцінці доходів підприємства. Критерії для

визначення доходів від реалізації продукції. Роль аудиту під час перевірки обліку доходів. Методи аудиту для оцінки доходів і собівартості реалізованої продукції. Етапи та ключові завдання аудиторської перевірки. Роль фінансової звітності та облікових регістрів у підтвердженні доходів від реалізації продукції. Аудиторський ризик і його оцінка. Виявлення помилок в обліку доходів та методи їх усунення

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Ситуація 1. Ви працюєте аудитором і отримали замовлення на проведення аудиту доходів від реалізації продукції на підприємстві «Альфа», яке спеціалізується на виробництві та продажу будівельних матеріалів. Під час попереднього ознайомлення з діяльністю підприємства ви виявили такі обставини:

- Підприємство нещодавно змінило облікову політику, в тому числі методу визначення собівартості реалізованої продукції.
- Близько 30 % доходів за минулий рік — це дебіторська заборгованість, яка була отримана із затримкою.
- Частина документів, таких як товарно-транспортні накладні та рахунки-фактури, зберігаються окремо і не були включені до основної бухгалтерської звітності за останній квартал.
- Для великих покупців застосовуються значні знижки, які не завжди відображені в договорі.

Завдання:

1. Визначте, які аудиторські процедури вам необхідно застосувати для перевірки достовірності інформації про доходи від реалізації продукції.
2. Поясніть, на що необхідно звернути особливу увагу під час перевірки документів, пов'язаних із дебіторською заборгованістю.
3. Розробіть перелік документів, які ви запросите у підприємства для проведення аудиту, та поясніть, яку інформацію ви будете шукати у кожному з них.
4. Опишіть, як би ви оцінили ризик помилок у фінансовій звітності, пов'язаний із наданням знижок, і які дії вам потрібно здійснити, щоб підтвердити точність даних.
5. Запропонуйте рекомендації для підприємства щодо вдосконалення облікової політики, яка стосується управління дебіторською заборгованістю і правильності відображення знижок у бухгалтерському обліку.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 8 – 3 бали.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Облік і аудит фінансових результатів

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Фінансові результати підприємства: роль та підходи до розрахунку.
- 9.2. Класифікація фінансових результатів за НП(С)БО 1.
- 9.3. Суть методів «витрати – випуск» та зміни чистих активів.
- 9.4. Рахунки обліку фінансових результатів.
- 9.5. Синтетичний облік фінансових результатів.
- 9.6. Мета та завдання аудиту фінансових результатів.
- 9.7. Інформаційне забезпечення аудиту фінансових результатів.
- 9.8. Планування аудиту фінансових результатів.

9.9. Етапи проведення аудиту фінансових результатів.
9.10. Аудит фінансової звітності за ф. № 2.

Аудиторна письмова робота

Виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: фінансові результати, прибуток, валовий прибуток, прибуток до оподаткування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Поняття фінансових результатів та їх роль в управлінні підприємством. Класифікація фінансових результатів за різними ознаками. Методи визначення фінансових результатів діяльності підприємства. Сутність обліку фінансових результатів та його принципи. Характеристика рахунків та субрахунків, призначених для узагальнення інформації про фінансові результати. Облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків. Мета та завдання аудиту фінансових результатів. Джерела аудиту фінансових результатів та їх характеристика. Етапи аудиту фінансових результатів діяльності підприємства.

Розв'язати наступні ситуаційні завдання

Компанія "Прогрес" протягом фінансового року мала такі показники діяльності:

Доходи від основної діяльності (продаж товарів та послуг): 5 000 000 грн.

Собівартість реалізованої продукції: 3 200 000 грн.

Адміністративні витрати: 600 000 грн.

Витрати на збут: 300 000 грн.

Інші операційні доходи: 150 000 грн.

Інші операційні витрати: 100 000 грн.

Фінансові доходи (доходи від участі в капіталі): 80 000 грн.

Фінансові витрати: 120 000 грн.

Податок на прибуток: 18 %.

Завдання:

- 1) Розрахувати валовий прибуток компанії;
- 2) Визначити фінансовий результат від операційної діяльності;
- 3) Розрахувати фінансовий результат до оподаткування;
- 4) Розрахувати чистий прибуток (збиток) після оподаткування;
- 5) Оцінити результати аудиту фінансової звітності компанії на предмет достовірності відображення доходів та витрат.

Методи навчання та форми поточного контролю

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань – 1 бал.
- 2) аудиторна письмова робота у формі виконання тестових завдань у Google формі чи он-лайн вікторини Kahoot за темою заняття – 1 бал.
- 3) розв'язок ситуаційного завдання з теми 9 – 3 бали

Політика та контроль

Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття

Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (<https://surl.li/liuxqd>) (у новій редакції).

	<p>Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції. Перескладання семінарських занять: усне опитування по питаннях семінару.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p style="text-align: center;">Питання для підсумкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний зміст необоротних активів їх визнання, класифікація та оцінка. 2. Облік капітальних інвестицій та надходження основних засобів. Облік амортизації основних засобів. 3. Методи нарахування амортизації. 4. Документальне оформлення та облік витрат на утримання, реконструкцію, модернізацію, ремонт основних засобів. 5. Облік оренди основних активів. 6. Облік вибуття основних засобів. 7. Особливості обліку нематеріальних активів. 8. Аудит наявності та руху необоротних активів. 9. Підходи щодо визнання запасів відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси». 10. Методи оцінки запасів за НП(С)БО та МСБО. 11. Класифікація запасів. 12. Нормативно-правове забезпечення обліку запасів. 13. Первісна оцінка запасів у бухгалтерському обліку. 14. Організація складського обліку запасів. 15. Послідовність документального оформлення господарських операцій щодо придбання запасів на умовах попередньої оплати. 16. Послідовність документального оформлення господарських операцій щодо придбання запасів на умовах наступної оплати. 17. Документальне оформлення вибуття запасів. 18. Аналітичний облік запасів. 19. Синтетичний облік руху запасів. 20. Облік товарів. 21. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. 22. Інвентаризація запасів та відображення в обліку її результатів. 23. Мета і завдання аудиту запасів. 24. Стадії аудиту запасів. Методика аудиту запасів. 25. Сутність грошових коштів та їх еквівалентів як економічної категорії. 26. Нормативно-правове забезпечення обліку грошових коштів та їх еквівалентів. 27. Класифікація грошових коштів та її використання для потреб обліку і аудиту. 28. Предмет, об'єкт та основні завдання обліку грошових коштів. 29. Документальне оформлення касових операцій. 30. Порядок складання Звіту касира. 31. Інвентаризація каси. 32. Аналітичний облік касових операцій. 33. Синтетичний облік касових операцій. 34. Порядок відкриття поточного рахунку в банку. 35. Проведення розрахункових операцій підприємства за допомогою Клієнт-банк. 36. Аналітичний та синтетичний облік грошових коштів. 37. Мета, завдання та предметна область аудиту грошових коштів їх еквівалентів і грошових документів.

38. Інформаційне забезпечення аудиту грошових коштів.
39. Аудит касових операцій.
40. Особливості аудиту операцій на поточних рахунках.
41. Етапи аудиту грошових коштів.
42. Робочі та підсумкові документи аудиту грошових коштів на підприємстві.
43. Суть причини виникнення дебіторської заборгованості підприємства.
44. Класифікація дебіторської заборгованості.
45. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості
  - a. Характеристика синтетичних рахунків обліку дебіторської заборгованості.
46. Первинний облік дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками.
47. Синтетичний облік дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками.
48. Синтетичний облік розрахунків за поточною заборгованістю з різними дебіторами за нарахованими доходами, за авансами виданими, за претензіями, за позиками членів кредитних спілок, за відшкодуванням завданих збитків та за іншими операціями.
49. Облік створення резерву сумнівних боргів.
50. Особливості обліку розрахунків за виданими авансами.
51. Первинний, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з підзвітними особами.
52. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за нарахованими доходами.
53. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за претензіями.
54. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.
55. Мета та завдання аудиту дебіторської заборгованості підприємства.
56. Джерела інформації аудиту дебіторської заборгованості.
57. Етапи проведення аудиту дебіторської заборгованості.
58. Формування аудиторського висновку за результатами аудиту дебіторської заборгованості.
59. Суть та класифікація власного капіталу підприємства.
60. Мета та завдання обліку власного капіталу підприємства.
61. Організація обліку власного капіталу підприємства.
62. Первинні документи фінансового обліку господарських операцій зі складовими власного капіталу.
63. Характеристика рахунків обліку власного капіталу.
64. Мета і завдання аудиту власного капіталу.
65. Етапи аудиту власного капіталу.
66. Методи аудиту власного капіталу.
67. Методика аудиту власного капіталу.
68. Суть та характеристика наукових напрямів в бухгалтерському обліку на категорію зобов'язання.
69. Класифікація зобов'язань підприємства.
70. Оцінка зобов'язань підприємства.
71. Документальне оформлення зобов'язань підприємства. Призначення та характеристика рахунків синтетичного обліку зобов'язань.
72. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.
73. Облік розрахунків за податками і зборами.

74. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з оплати праці.
75. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік короткострокових позик, короткострокових векселів виданих.
76. Мета, предмет, об'єкти і завдання аудиту зобов'язань.
77. Джерела інформації аудиту зобов'язань.
78. Етапи проведення аудиту зобов'язань підприємства.
79. Сутність витрат підприємства та його розкриття різними науковими школами.
80. Трагування витрат як економічної категорії та з метою бухгалтерського обліку.
81. Класифікація витрат.
82. Методи обліку витрат та їх характеристика.
83. Організація фінансового обліку витрат.
84. Елемент витрат.
85. Суть місця виникнення та центру відповідальності витрат.
86. Документальне оформлення витрат залежно витрат на виробництво продукції та їх аналітичний та синтетичний облік.
87. Суть, склад та облік адміністративних витрат.
88. Суть, склад та облік витрат на збут.
89. Суть, склад та специфіка обліку загальновиробничих витрат
90. Мета та завдання проведення аудиту витрат.
91. Етапи аудиту витрат.
92. Суть, складові та характеристика етапу «Планування аудиту витрат».
93. Суть, складові та характеристика етапу «Проведення аудиту».
94. Суть, складові та їх характеристика «Розробка рекомендацій і оформлення аудиторського звіту»
95. Суть та визнання доходів.
96. Доходи, які не визнаються доходами.
97. Підходи до визначення доходів залежно системи оподаткування.
98. Характеристика складових доходів підприємства.
99. Первинний облік доходів підприємства в розрізі груп.
100. Рахунки обліку доходів підприємства та їх характеристика.
101. Синтетичний облік доходів підприємства.
102. Особливості вирахувань з доходу.
103. Мета та завдання аудиту доходів підприємства.
104. Предмет, об'єкти та методи аудиту доходів підприємства.
105. Зміст плану аудиту доходів.
106. Програма аудиту доходів.
107. Методика проведення аудиту доходів підприємства.
108. Фінансові результати підприємства: роль та підходи до розрахунку.
109. Класифікація фінансових результатів за НП(С)БО 1.
110. Суть методів «витрати – випуск» та зміни чистих активів.
111. Рахунки обліку фінансових результатів.
112. Синтетичний облік фінансових результатів.
113. Мета та завдання аудиту фінансових результатів.
114. Інформаційне забезпечення аудиту фінансових результатів.
115. Планування аудиту фінансових результатів.
116. Етапи проведення аудиту фінансових результатів.